

Methoden en normatiek

Internetbijlage bij het rapport 'Stimulering duurzame energieproductie; Haalbaarheid en betaalbaarheid van beleidsdoelen' (2015)

16 april 2015

Algemene Rekenkamer, Lange Voorhout 8, Postbus 20015, 2500 EA Den Haag

Inhoud

1 Methoden	1
1.1 Dataverzameling	1
1.2 Enquête	1
1.3 Modelberekening	2
2 Normatiek	3
2.1 Doelrealisatie en doeltreffendheid	3
2.2 Kosteneffectiviteit	3
2.3 Consistentie	3
2.4 Informatievoorziening	4

1 Methoden

1

Wij hebben ons onderzoek uitgevoerd in de periode januari tot en met oktober 2014.

1.1 Dataverzameling

Voor de dataverzameling hebben wij ons gebaseerd op literatuuronderzoek en op de uitkomsten van diverse gesprekken. Wij hebben gesprekken gevoerd met subsidieontvangers en brancheverenigingen per techniek, met ambtenaren van het Ministerie van Economische Zaken (EZ), met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), met Europese beleidsmakers en met andere deskundigen.

We hebben voorts de beleidstheorie van de SDE+ in kaart gebracht en een beperkte landenvergelijking uitgevoerd. Daarnaast hebben wij projectdatabestanden ontvangen van RVO en enquêtes uitgezet onder subsidieaanvragers.

Ten slotte heeft het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) voor ons een aantal modelberekeningen uitgevoerd.

De projectdatabestanden van RVO omvatten alle ontvangen subsidieaanvragen voor de SDE en SDE+ tot en met 2013, met daarbij de stand van zaken in augustus 2014. Productiecijfers en subsidiebedragen per project maken deel uit van de data. Wij hebben deze gegevens bewerkt om inzicht te krijgen in de werking van het veilingmechanisme en om in kaart te brengen waar projecten uitvallen of onderproduceren.

1.2 Enquête

Om inzicht te krijgen in beweegredenen en belemmeringen die doorslaggevend zijn voor bedrijven om projecten te ontwikkelen die voor SDE+ subsidie in aanmerking komen, hebben we een grootschalige enquête opgezet en voorgelegd aan alle bedrijven die ooit een SDE+-subsidieaanvraag hebben ingediend bij RVO.

Deze enquête is vormgegeven om beweegredenen en belemmeringen bij het ontwikkelen van projecten, het gebruik van het veilingstelsel en het

voltooien van goedgekeurde projecten in kaart te brengen en te koppelen 2
aan intenties. De enquête is uitgezet onder alle bedrijven die ooit SDE+
subsidie hebben aangevraagd (n = 1635). Uiteindelijk hebben 445
bedrijven de gehele enquête ingevuld. Over het totaal aantal benaderde
bedrijven is dat een respons van 27%. Als we alleen kijken naar de
bedrijven van wie ooit een SDE+ aanvraag is goedgekeurd is de respons
76%.

De technieken windenergie op zee en bij- en meestook van biomassa zijn
apart bevestigd door middel van kleinschalige enquêtes. De methodiek en
resultaten van de enquêtes hebben we in meer detail in een
achtergronddocument beschreven.

Zie ook ons achtergronddocument *Enquête naar beweegredenen van aanvragers SDE+-
subsidie* op www.rekenkamer.nl.

1.3 Modelberekening

Het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) heeft op ons verzoek
een kwantitatieve modelberekening gemaakt van de te verwachten
doelrealisatie en subsidie uitgaven in 2020 en 2023. Het heeft daarbij
tien scenario's voor ons doorgerekend met de Nationale Energieverkenning
(NEV) als referentiescenario. Het model en de scenario's hebben we in meer
detail beschreven in een achtergronddocument.

Zie ook ons achtergronddocument *Modelberekening ECN* op www.rekenkamer.nl.

2 Normatiek

3

2.1 Doelrealisatie en doeltreffendheid

Onze onderzoeksvraag naar doelrealisatie is gebaseerd op de norm dat beleidsdoelen moeten worden gehaald. In dit onderzoek gaat het daarbij om het beleidsdoel dat van het energieverbruik in Nederland in 2020 14% afkomstig moet zijn uit 'hernieuwbare bronnen' en in 2023 16%. De SDE+ is niet het enige beleid dat effect heeft op het behalen van de doelen voor energie uit hernieuwbare bronnen. Voor de doeltreffendheid van de SDE+ kijken we daarom zowel naar de doelrealisatie als naar de bijdrage van de SDE+ aan deze doelen.

De ambities van het beleid, de tijd, de mensen en de middelen moeten met elkaar in balans zijn. We verwachten dat het Ministerie van EZ bij de totstandkoming van beleid nagaat of het beleid uitvoerbaar en realistisch is. Als beleidsdoelen niet dreigen te worden gehaald, heroverweegt EZ de ambities of de inzet van mensen, tijd en middelen.

De factoren die invloed hebben op de opbrengst van de SDE+, zoals uitval, vertraging en onderproductie zijn niet normatief, maar verklarend van aard.

2.2 Kosteneffectiviteit

De SDE+ dient kosteneffectief te worden uitgevoerd. Kosteneffectiviteit betekent dat het doel niet (zonder grote nadelen) voor minder geld kan worden bereikt. Dit begrip is relatief; de mate van kosteneffectiviteit wordt dus bepaald door een vergelijking te maken met andere beleidsmogelijkheden.

2.3 Consistentie

Bij de redenering achter de regeling (beleidstheorie) hanteren we de norm dat beleid intern consistent moet zijn. Dat wil zeggen: de diverse aannames van de beleidsmakers over de werking van de regeling mogen

niet met elkaar in tegenspraak zijn. Beleidsdoelen op de korte termijn mogen beleidsdoelen op langere termijn ook niet blokkeren. Nationaal en Europees beleid mogen elkaar niet in de weg zitten.

4

2.4 Informatievoorziening

Het Ministerie van EZ dient gestructureerde en toegelichte informatie te bieden over (1) de doelstelling(en) van het beleid, (2) de beoogde en/of gerealiseerde effecten van het beleid, (3) de daartoe te leveren prestaties van de SDE+ en (4) de daarmee gemoeide kosten. Specifiek voor de begrotingsreserve moet in de begroting uitleg worden gegeven over het doel en de omvang van de reserve, en voor zover mogelijk de verwachte toevoegingen en onttrekkingen in het begrotingsjaar (Comptabiliteitswet 2001, artikel vijf, vijfde lid).